STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO POWIATU TARNOGÓRSKIEGO NA LATA 2013 - 2015

Załącznik nr 10

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2011, nr 231, poz. 1375)

Art.2 ust. 4 Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do:

1. **Zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin.**
2. **Zadań Narodowego Funduszu Zdrowia oraz ministrów właściwych ze względu na charakter działań określonych w programie.**

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24 poz. 128) wejście w życie:18 lutego 2011 r.

& 4 ust 1 Podmiotami realizującymi Program są:

1. **Ministrowie właściwi do spraw (...): do spraw zdrowia (...)**
2. **Narodowy Fundusz Zdrowia**
3. **Samorządy województw, powiatów i gmin.**

& 2. Celami głównymi programu są:

1. **Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.**
2. **Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.**
3. **Rozwój badań naukowych i systemu informacji z zakresu zdrowia psychicznego.**

STAROSTWO POWIATOWE W TARNOWSKICH GÓRACH

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego do osób z zaburzeniami psychicznymi zaliczamy osoby:

1) chore psychiczne (wykazujące zaburzenia psychotyczne),

2) upośledzone umysłowo,

3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Narodowy Program Ochrony
Zdrowia Psychicznego

Cele główne i szczegółowe NPOZP:

Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cele szczegółowe:

1.1 Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu

1.2 Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.3 Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

1.4 Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH

Narodowy Program Ochrony
Zdrowia Psychicznego

Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cele szczegółowe:

2.1 Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej
2.2 Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego
2.3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi
2.4 Koordynacja różnych form opieki i pomocy

STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH

Samorządy województw, powiatów i gmin znalazły się w gronie podmiotów zobligowanych do realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Nowe zadania jednostek samorządu terytorialnego określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128). Jednym z założeń określonych w w/w rozporządzeniu jest opracowanie lokalnych - gminnych, powiatowych, wojewódzkich - programów ochrony zdrowia psychicznego.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych w latach 2011- 2015.

ZESPÓŁ KOORDYNUJĄCY OPRACOWANIE I REALIZACJĘ PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO, POWOŁANY UCHWAŁĄ NR 194/975/2012 ZARZĄDU POWIATU W TARNOWSKICH GÓRACH Z DNIA 3 WRZEŚNIA 2012 ROKU *W SPRAWIE: POWOŁANIA ZESPOŁU KOORDYNUJĄCEGO OPRACOWANIE I REALIZACJĘ POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2013 – 2015* W SKŁADZIE:

Andrzej Elwart – Członek Zarządu Powiatu przewodniczący Zespołu.

Ewa Brachaczek – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach.

dr hab. med. Piotr Gorczyca – ordynator oddziału psychiatrycznego w Tarnowskich Górach.

Izabela Szeliga – dyrektor Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń" w Tarnowskich Górach.

Joanna Zięba - Modlińska – pracownik socjalny PCPR w Tarnowskich Górach.

Helena Majchrowska – psycholog Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Tarnowskich Górach.

Katarzyna Sprycha – psycholog Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Tarnowskich Górach.

Aniela Jany - Przewodnicząca Powiatowej Rady Pożytku Publicznego w Tarnowskich Górach.

Krzysztofa Winiarska – główny specjalista Biura ds. Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

Katarzyna Wilk – podinspektor Wydziału Zdrowia Spraw Społecznych i Nadzoru Właścicielskiego Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

Kazimiera Szczęsny – pracownik II stopnia Wydziału Zdrowia Spraw Społecznych i Nadzoru Właścicielskiego Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach

Urszula Onuchowska – inspektor Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

STAROSTWO POWIATOWE W TARNOWSKICH GÓRACH

Opracowany Powiatowy program zawiera propozycję planowanych działań w obszarze zdrowia psychicznego oraz diagnozę aktualnego stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego. Cele i zadania przedstawione w Powiatowym Programie są zgodne z celami i zadaniami określonymi w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia przewidzianymi do realizacji dla powiatów i gmin. Realizacja, ze względu na charakter działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, należeć będzie zarówno do Powiatu, jak i innych podmiotów wykonujących zadania z zakresu zdrowia psychicznego.

Program zawiera informacje o istniejącym stanie infrastruktury społeczno – zdrowotnej powiatowych jednostek oraz wyznacza kierunki, w jakich powinny zmierzać działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego. Program bazuje na realnie podejmowanych działaniach na istniejącej infrastrukturze powiatowej, która w okresie danego roku jest w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań. Program ma charakter otwarty i przy zaangażowaniu władz publicznych i zainteresowanych stron będzie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb mieszkańców oraz możliwości prawnych i finansowych samorządu powiatowego.

STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH

Powiatowy program, ma celu w szczególności:

1) utrzymanie na dotychczasowym poziomie dostępności do świadczeń z zakresu zdrowia psychicznego
2) promocję zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym
3) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
4) upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenie sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Koszty finansowe zostały określone w załączniku nr 3 do Programu.

Zaplanowane nakłady finansowe ze strony Powiatu na realizację Programu w latach 2013 – 2016 szacuje się na kwotę 37 000 zł.

Zgodnie ze zadaniem 1.1.1 Narodowego Programu, Zespół Koordynujący Opracowanie i Realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013 – 2015 ustalił priorytety promocji zdrowia psychicznego dla Powiatu Tarnogórskiego. Stanowią one załącznik nr 1 do niniejszego Programu. Priorytety te wytyczać będą kierunki działań planowanych do realizacji w ramach programu, przez poszczególnych realizatorów Programu.

Warianty zachowań które pozwolą na spełnienie celów stawianych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

W ocenie Zespołu działania wskazane w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego mają charakter fakultatywny. Jednostki samorządu terytorialnego mogą wybrać do realizacji te działania wskazane w Programie, które przy konkretnych uwarunkowaniach lokalnych będą najbardziej efektywne.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą zachować się w różny sposób.

1. Jeżeli pozwalają na to środki finansowe oraz istnieje taka potrzeba lokalna samorządy mogą podjąć się realizacji wszystkich działań przewidzianych w Programie.
2. Teoretycznie jednostki samorządu terytorialnego mogą nie podejmować żadnych działań wskazanych w Programie.
3. **Częściowo realizować działania przewidziane w Programie, przy uwzględnieniu swoich możliwości organizacyjnych, finansowych i faktycznych potrzeb społecznych.**

Najliczniejszą grupę osób z chorobami psychicznymi, w tym: zaburzeń psychotycznych, zaburzeń nastroju począwszy od zaburzeń o umiarkowanym stopniu nasilenia, utrwalonych zaburzeń lękowych o znacznym stopniu nasilenia, zespołów otępiennych (kod 02-P) w Powiecie Tarnogórskim stanowią osoby w wieku 41 - 59 lat. W kategoriach wiekowych podział ze względu na płeć rozkłada się tu niemal jednakowo. Najliczniejszą z kolei grupę osób z upośledzeniem umysłowym (kod 01-U) stanowią mężczyźni w wieku 16 - 25 lat. W Powiecie Tarnogórskim jest 60 dzieci z orzeczoną chorobą psychiczną i tyle samo dzieci z orzeczonym upośledzeniem umysłowym, gdzie w obydwu grupach liczną przewagę stanowią chłopcy (odpowiednio 48 z chorobami psychicznymi i 38 z upośledzeniem umysłowym).

W sondażu CBOS z czerwca 2008 r. przeprowadzonym na reprezentatywnej próbie dorosłej ludności Polski, respondenci deklarowali znaczny stopień poczucia zagrożenia zdrowia psychicznego (31% czasami niepokoi się o swoje zdrowie psychiczne) i bardzo częste (72% wskazań) przekonanie, że obecne warunki życia w Polsce są szkodliwe dla zdrowia psychicznego, co wiązali z wieloma czynnikami społecznymi i cywilizacyjnymi (najczęściej z bezrobociem 62%, kryzysem rodziny 53%, biedą 41%, nadużywaniem alkoholu i narkotyków 46%). Około jedna trzecia (36%) ankietowanych przyznała, że ich wiedza o zdrowiu psychicznym jest niewystarczająca i zadeklarowała, że chciałoby bardziej zgłębić tę problematykę. Podobna grupa (33%) była zadowolona ze stanu swojego poinformowania. Prawie jedna czwarta ankietowanych (24%) zadeklarowała, że nie interesuje się tymi sprawami. Dla pojedynczego człowieka zaburzenia psychiczne oznaczają najczęściej utratę pracy, obniżenie statusu ekonomicznego oraz wykluczenie społeczne chorego i często osób z jego rodziny. Zwiększają też ryzyko wystąpienia m.in. przemocy w rodzinie, zaniedbywania dzieci, bezdomności lub samobójstwa. W wymiarze globalnym prowadzą do obniżenia dobrostanu i jakości życia społeczeństwa, stanowią też obciążenie dla gospodarki i finansów publicznych.

Dostępne badania CBOS obrazują również postrzeganie osób chorych w społeczeństwie. Wynika z nich między innymi to, że niedostateczna wiedza w tej dziedzinie często współwystępuje z niechętnymi stereotypami, z tendencją do nieżyczliwego społecznego naznaczania i piętnowania osób chorych psychicznie oraz dystansowania się wobec nich.

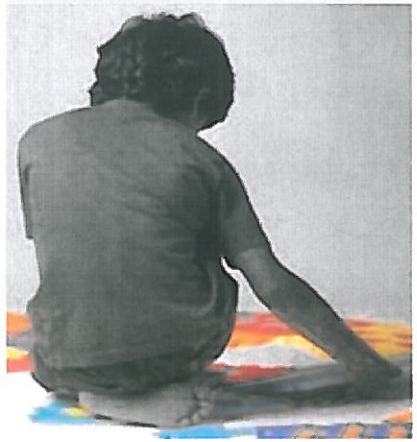

STATYSTYKI:

- Szacuje się, że ponad 450 milionów światowej ludności cierpi z powodu zaburzeń psychicznych
- O wiele więcej ma problemy psychiczne
- Ponad 27% dorosłych Europejczyków doświadcza przynajmniej jednego z przejawów złego stanu zdrowia psychicznego w ciągu roku
- Liczba osób leczonych w Polsce z powodu zaburzeń psychicznych wynosiła w 2009 r. prawie **1,6 mln**, z czego w opiece stacjonarnej leczonych było 13% pacjentów, natomiast opieką ambulatoryjną objęto 87% chorych
- Od 1997 do 2009 r. prawie 2-krotnie wzrosła liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych

STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH

STAROSTWO POWIATOWE
W TARNOWSKICH GÓRACH

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

ZDROWIE PSYCHICZNE JEST INTEGRALNYM ELEMENTEM ZDROWIA, CO WIĘCEJ NIE MA ZDROWIA BEZ ZDROWIA PSYCHICZNEGO